

لبنان

LIBANAN

QUOTIDIEN ARMÉNIEN

Place des Canons

Rue d'Italie N° 9

BEYROUTH

Directeur Responsable

M. ADJEMIAN

Պատասխանատու Տնօրեն

Մ. ԱՃԵՄԻԱՆ

Բաժնեգիր	Տրվ. Կցմ.
Տեղական	250 125 Լ. Դ.
Սուրբա	300 150 »
Արևմտահայ	100 50 »
Ամերիկա	6 3 Տր

Յօդուած կամ քղապատկերի գրել խմբի մէջ էջի վրայ.
Առ այժմ կը հրատարակուի Գ. Ե. ուրբաթ:

ԱՆԿԱՍ ԿԱՅԱՐԵՐԹ

Չ հրատարակուած ձեռագիրները ետ չեն վերադարձուիր:

ԽՈՐԱԳՐԱՐԱՆ

ԼԻԲԱՆԱՆԻ ԱՌԱՋԻՆ ՏԱՐԵԴԱՐԱՆ

Վաղաքական վերջին անսպասելի անցու գործերուն հետեւանք, Սուրբիոյ եւ Լիբանանի գլխաւոր կեդրոններուն մէջ, ժամանակաւոր հիւրի հանգամանքով համախոնտած չալ ժողովուրդին համար, բազմաթիւ ինչ տրեւէ կրնար ունենալ իր վերակազմութեան եւ Լիբանանի մտամշակութի վերածնունդին խիստ կենսական դարձին ի նպատակ զոհաբերուած մասնական եւ ընդհանրական վտիտ տարածարար ջանքերը, եւ եամտնանայ աշխարհի շրջանի մը մէջ՝ երբ տնոր միտքը ընդարձացեր էր ալ իր արեւմտեան անցնալի ամենատնտիւր յիշատակներու խոռոչքովը, ներկան ալ յուսադրել տուելով ինչ մ'ընծայելէ շատ հեռու էր, իսկ անտոյգ ապագայի մը յուստոյց հեռապատկերը՝ զինքը ոգեւորելու եւ ցրուած ուժերն ու մտքերը ի մի համադրելով՝ տեղական պայմաններու ու պարագաներու բերումին համեմատ, կարելիութեան սահմանին մէջ, վերակազմի վերջին հրաշագործ ուժը բլլալէ դադարած էր գրեթէ:

Փոխանցման բոլորովին անսպասելի անցու գործերուն մէջ, ամբողջ երկու տարի հարկ եղաւ որպէսզի Ֆրանսիոյ կառավարութեան հովանաւորութեան տակ, միւս բոլոր ցեղերուն հետ համապատասխան խնամք եւ հիւրընկալութիւն վայելող եւ ակամայ իր շտապի բնաշխարհէն հեռացած՝ անկազմակերպ չալ գաղութին վերակազմութեան եւ գոյութեան պայքարի ակզնական նախադիմոր բնորոշութիւնն ու շրջապատի ալլալն բարձրու տէր եւ անհաշա տրամադրութիւններով վերաբերող ցեղերու հետ բարեք յարաբերութեանց վերջնական երազները իրենց խիստպոլեմանը մէջ երեւան գան:

Եւս այս տարրինակ փորձութեան փափակ ժամանակաշրջանին մէջ, խումբ մը Լիբանանի եւ անձնուէր երկրաստոր գիտակից հայերու համար, հրամայական պահանջ մը, միանգամայն նուիրական պարտականութիւն մ'եղաւ, թօթափել անտարբերութեան ջլտտիչ կամքը, եւ առանց ժամանակի շալլ վատնումի, բաւ համարելով Սուրբիոյ եւ Լիբանանի մէջ շինարարութեան խաղաղ աշխատանքի համար դրացի ցեղերու հետ ձեռք ձեռքի տարուած արդիւնաւոր գործունէութիւնը՝ իբրեւ գրական փաստ, չալ գաղութի վերակազմութեան եւ մտամշակութի վերածնունդին վստահ գործին կարելի մ'իջոցներով ստատելու համար հիմնուեցաւ «Լիբանան»-ը, որը այսօր, իր Առաջին Տարեշրջանին է որ բոլորովին բազմա կունենայ:

Եւս ինչ է ըսել թէ՛ սոյն օրինակ Լիբանանի նախաձեռնութեան մը յարատեւութեան ապահովումը ինչ կարգի մեծ զոհողութիւններու կը կարօտի, միայն կամենալը բաւական չէ, եթէ նրբէք ուր ընկերակցութեան եւ կամ կուսակցութեան մը նիւթական բաւարարութեան օժանդակութիւնը ապահովուած չ'ըլլայ, եւ մանաւանդ «Լիբանան» ի պէս անկախ եւ անկողմնակալ, չէզոք յատկութիւն մը վրայ որոշուող ժողովրդի թերթի մը համար, որը պէտք է խոստովանենք ճշմարտութիւնը թէ՛ իր միամեայ գոյութիւնը կը պարտի միմիայն Լիբանանի նիւթական զոհողութիւններուն հետ համեմատ՝ թերթի իրերայաջորդ խմբագրական մարմինը ներկայացնող կարգ մը անձնուէր երկրաստորներու անշահախնդիր ջանքերուն, որոնք փնտրեցին իրենց վարձատրութիւնը աւելի շրջապատի առօրեայ հետաքրքրաշարժ եւ կենսական իրադարձութիւններու փոխանցման թերթի թափանցանքով զիտակ պահելով ա-

ՍՈՒՐԻԱԿԱՅ ԳԱՂՈՒԹԸ ԵՒ "ԼԻԲԱՆԱՆ", ԹԵՐԹԸ

Սեր ժողովուրդին մէջ գործելու եւ ունեւր չէ որ կը պակսի Ամէն հայ անհատ, մեծ ու պոքիկ, մտաւորական թէ անցէ՛ք՝ առաւել կամ նուազ չափով ազգային կ'ենաքին մէջ յաճախ ցոյց տուած են աշխատանքական կորով ու պէտք կըլլայ խոստովանիլ թէ հայուն նուիրական ոգին ամէն գրուատիքներ վերէն Այսօրուան Սուրբիոյ գաղութի տնտեսական կաղութները խիստօրէն մը աւանդել է: Կիրիկիոյ արագալիքէն առհին, Լիբանանի եւ սուրբիոյ սահմաններէն ներս խոսացուած կան հարկեր յիսուս հաղարէ աւելի ստուար թիւ կազմող հայութիւն մը. ուստի հայաստանի ներքին գաւառներէն, մեծ մասը կիրիկիայէն եւ նոյնիսկ վուսիօրի տփերէն: Կ. Պօլսէն ու արուարձաններէն եկած հաստատուած են այս միտնցում հորիզոնէն աւելի շինք աշխատող գործող մանակամիջոցի մէջ, հակառակ սուրբիոյ գաղութի տնտեսական կրուծ տալանայններուն՝ անիկա՝ իր տարաբախտութիւններուն մէջ իսկ վերադարձնումի կեանքը փնտրեց: Նոր եկեղեցիներ եւ կրթական քաղցրիկ հաստատութիւններ կառուց: զանազան բարենպաստական նարկներ յաջողեցնելու համար՝ բարե-

խնամ կ'ազմակերպութիւններ յառաջացուց, ազգային ինքնամտարական մարմիններ կազմեց. ինչպէսզարգացումը յառաջգիւմութեան զարկ տալու առիթը երկրաստորական միութիւններ, ֆիզիքական առողջ հողի վրայ՝ մարմնամարզական խումբեր, գեղարուեստը զազմութի թոյր խաւերուն մէջ տարածելու նախաձեռնողութեամբ՝ Տրամաթիքի մ'ընդաւնդող հայապայայտման սարքեց, իսկ առաւելապէս՝ թէ եւ ամենէն աւելի դժուար, բայց եւ ալնպէս՝ գերազանց գործը զոր ի լոյս ընծայեց՝ այն ալ՝ հայ մամուլն էր:

Այժմ, Պէյրութ եւ Հալէպ կը հրատարակուին երեք հայ քաղաքական թերթեր եւ մի քանի պարբերաթերթեր զերական, գիտական եւաւն: Ասոցմէ՛ ու մեծ ունին իրենց ետեւ հոգածու ոյթ մը: Եւս ինչ կազմաւորութեանց, հետեւարար եւ կ'օգտուին մէկ տեսակետով գործին յաջողագոյն ելք տալու համար:

Գալով Լիբանանին, անիկա, անկախ հայաթերթ մըն է. լոկ հետաքրքրուող այս դժբախտ գաղութի անցուղարձերովը. ճիշտ խոսքով՝ «Լիբանան» թերթը սուրբիոյ գաղութի բերանն է:

Նոյն էական շահերուն պաշտպանը Եւս ինչ մեծ գոհունակութեանը մէջ:

Ինչ է ապով կրցաւ «Լիբանան» չալ գաղութի կենսական շահերուն ի խնդիր, իրմէ սպասուած օգտաշատ գործունէութիւնը արժեւորել, հիմնուած առողջ սկզբունքներու եւ անկողմնակալ հայեցանքներու վրայ, անչէլ յարտուելով իրեն համար ընդծուած անկախ ուղիէն:

Մենք այդ կարեւոր հարցին պտտախնամը կ'ըրոնենք միայն իր սեփական նիւթական եւ բոլորյական կարելի մ'իջոցներով տարիէ մ'իվեր, թերթին յաջող յարտուելութեանը մէջ:

Ու աւսօր, Լիբանան ի Բ. Տարեշրջանի հանդիսաւոր նախաժողովի սեմին վրայ, անհրաժեշտ եւ նուիրական պարտականութիւն մը կը նկատենք, վերամտապնդել մեր համակիր ընթերցողներուն մէջ այն հաստատ հաւատքն ու համոզումը թէ՛ երբեք չպիտի շեղինք մեր Լիբանան եւ Լիկոնական չէզոք ուղիքիցէն. եւ ցորչափ աճենալուարին պայմաններուն մէջ իսկ կրցինք անսայթաք Լիբանան առաջադրութիւններու հիման վրայ բոլորել Ե. ին Տարեշրջանը, անկասկած՝ Խմբագրական նոր եւ կարող ուժերով, ի նպատակ չալ գաղութին կենսական շահերուն, պիտի ջանանք անադրել, մաքուր եւ առողջ համոզումներով ու օգտակար թելադրութիւններով եւ մերկացումներով ջահակիրը Եւս ձգտարիտ խոսքի եւ անկեղծ ուտողջ գաղափարի ծաւալման:

Խմբագրութիւնս, այս հանդիսաւոր առիթով, իր ջերմ շնորհակալութիւնները կը յայտնէ իր ընթերցողներուն, եւ բոլոր այն գրչի եւ գաղափարի տէր համակիրներուն՝ որոնք իրենց մաքի օգտակար աշխատութիւնն ու օժանդակութիւնը չիղլացան ամէն ընծայուած առիթներու մէջ (Լիբանան) ի յարտուելութեան եւ ազգային մտամշակութիւն վերածաղկման ի նպաստ:

ՏԱՐԵՂԱՐՁԻ ԽՈՂՆԵՐ

և հարադատ թարգմանը. անոր ուղղու-
թիւնն է նայել անցեալի պատմութիւն-
ներուն և ջանալ օրապէս փորձառու-
թիւններով առաջնորդել այս գաղութը
իր բոլոր ընթացքներուն մէջ: ՍԼԻՊԱ-
նանս ցոյց տալով հրապարակ քաղաքի տակ
չ'ուղեր առաջնորդել, ինչ որ կուտակ-
ցական օրկաններէն շատերը Հայ թեր-
թերէն ունենալ փոխանակ բարոյակրթ-
իչ խրատականներ խօսելու ընթերցող-
ներուն, անոնց մէջ զօրացնել կ'աշխա-
տին անհատապաշտական- փառամար-
թեան և չար կիրքի սին ոգին: Շատ ան-
գամ պայքար կը մղեն իրար կամ այլ
և այլ բարեկամական ձեռնարկներու դէմ.
իմաստաւոր եւ բանաւոր պատճառ մը
չունենալով իրենց հիմ: Այս առթիւ ման
բաժանութիւններու մտնելու պէտքը
չունինք՝ կը բաւականանք ընդհանուր
ակնարկով միայն անցնել:

Մեր մէջ՝ այս դժբախտ հայ գաղութ-
թիւն մէջ, չունալու ենք քաղաքացիա-
կան առողջ կրթութիւն յառաջացնել, հա-
մառ հոգով զատախալակուած սերունդ
հասցնել՝ որը միայն պիտի կարողանայ ըստ
ոչակական ոյժի զօրացնել ամէն հայու
նկարագրին մէջ: Արդար լլլալու համար
պէտք է թուտովանիլ թէ, ներկայ սե-
րունդը զուրկ է ցանկալի առաւելութիւն-
ներէ, ճիշտ այս իսկ պատճառաւ ցարդ
չկրցանք իսկապէս այս գաղութին ցա-
ւերը ամոքող միւսթիւն մը, ազգային
ընթանալիս մի յառաջ բերել:

«Լիբանան» ցաւելով այս բոլոր դժ-
բախտ իրողութիւններուն, դիտակից ի-
րեն վրայ ծանրաբեռնուած պարտական-
ութեան, հակառակ ծանր դժուարու-
թիւններու, անկիւ լայնարարութեամբ
յառաջ պիտի տան իր առաքելութիւն-
ներ ղեկավարող թոյր մարգէտն մէջ
առանց նոյնիսկ փոքր ակնյայտութեան,
մինչեւ որ սուրբաւայ գաղութը լծէ չի-
նարար աշխատանքի, անոր ցոյց տալ
զործունէութեան ծրագիր—ուղեգիր մը:

ՍԻՐԵ. Ս. ԽՈՂՆԵՐԻ

ՈՐԶԱՐԻՍՏԻՆ ՄԻՈՒԹԵԱՆ
ԱՐՏԱՔԻՆ ԳՈՐԾԱԼԱՐ Մ. ԶԻ
ԶԵՐԻՆԻ ԵՐԵՒԱՆԻ ԳՊՐԱՅՍԻԱՆ
ՆԵՐՈՒ ԱՒՋԵՐԻ ՈՍՍԱՍ ԶԱՒԷ

Այս մարդկութեան երիտասար-
դական շրջանը եղած է մարդկութեան
նախապարտատկան շրջանը անդ-
նելէն յետոյ առաջին անգամն է որ մարդ
կութիւնը կ'իջնէ իր հասարակական յա-
րաբերութիւններուն և բնութեան ուժե-
րուն վրայ և զանոնք համաչափ կերպով
կը ծառայեն ի նպաստ բարոյութեան:

«Հայաստանի համար ալ կոյսի ե-
րիտասարդութիւնը. առաջին անգամն է
հիմայ հայ ժողովուրդը ամբողջովին կը
սկսի ապրիլ քաղաքական կեանք:

«Այս պատճառով, մարդկային պատ-
մութեան այս շրջանէն դուրս կընաքը-
սել թէ ձեր երիտասարդութիւնը կը դու-
րագրուի մարդկութեան երիտասարդու-
թեան հետ: Եւ ձեր երիտասարդական
ոգեւորութիւնը կը զուգահեռի ամբողջ
մարդկութեան երիտասարդութեան ու
ողեւորութեան:

«Երիտասարդները կը կարծեն որ ի-
րենք չունենում բան մը կը բերեն:
Դրա մասին չ'ընտրել մէջ կ'ապրի: Բայց
այդ չի՛շտ ևս կեր որ ձեզմէ առաջ բան
մը չէ եղած: այդ չի՛շտ ևս կեր որ պէտք
է Օմարի նման այրինք գրադարանը-
րը:

«Անք վանտալակ նութեան հա-
կառակորդներ ենք: Մենք անցեալը
պէտք չէ խզենք, ընդհակառակը պէտք
է շարունակենք: Պէտք է փոխ առնենք
անցեալէն այն բոլոր ինչ որ մնացի է
ապագայի համար, որպէսզի ապագան
սենք օգտագործենք անցեալի մեր ու-
ժերով:

«Նոր, օրինակ համար, ես կը հրճ-
եմ: Եւ ինչ որ գործուած է ստորագրու-
թիւններ ու ահապէս զիտելով
չ'արեւոյս. աստիճան աւերակներուն
վրայ կան յունական եւ արեւելեան ու-

«Լիբանան» թերթի տարեգրքին է
այս, մամուլով հետաքրքրուող ամէն ան-
հատ վստահ եւ թէ գիտէ այն ամէն
տանջանքները, զոր թերթ մը, ան ալ
նոր ծնող թերթ մը կրելու պատիպոյի:
Տարբեր բոլորող թերթեր, հոսող ջուր
նման, կամաց կամաց իսկ թերթ և
արդէնքներու դիմագրուելով, և բնին ալ
խաղաղ, երբեմն դաժալէժ փոփոխու-
թով, կրցած են ճամբայ մը հաղթել ու
հանդարտօրէն հոսիլ ըմբիւղով դիտե-
լով պատուած արջիկները եղբայր:

Աստի Լիբանան, խալիվոյ սը-
լաքներ ընդունել, պնդատուելու փո-
խարէն անարգուելէ զատ նիւթական և
բարոյական պակասներ ունենալով, այս-
օր կը պատրաստուի Բ. տարուան սե-
մը կոխել:

Այսօր, մաղթանքներու օրն է թէ և
բայց աւելի լաւ օրն է բարոյական հաշ-
ուութեան, բան մը ոչ մէկ հոսանք,
հաստատութիւն և անհատ ուղարու-
թեան անհելու տրամադրութիւն ցոյցած
է: Ինչ որ ծանր սխալներու դուռ բա-
ցած է: Խմբագրութիւնը այս հաշուե-
կութիւն քննութեան տեսն դիւրաւ պիտի
կրնայ փորձառական դասեր առնել և Բ.
տարին աւելի հոսուն աւելի հաստատ
քայլերով ընթանալ և արժանանալ ըն-
թերցողներու գնահատանքին:

Մամուլը նկատուած է ժողովուր-
դին մտքի գաղափարի դարձողը: Ոստք
մէջ այս, որ ուղղակի բացասել կարելի է
թէ և, սակայն մամուլն ըլլալով հասա-
րակութեան մտքի միակ ու ամենա-
թարմ աղբիւրութիւն բանեցող ուժը,
բնին հետ, թէ և անկէ յաճախ, ան-
ուղղակի պատասխանատուն կը նկատ-
ուի ժողովուրդի հասարակական կարծի-
քի կազմութեան ու արտայայտութեան
եղանակին: Փոխորկուած, ալիկ ծած, մահ
լիւրձ, արդարաւորութիւն, կուրու-
թիւն հաւասարապէս մամուլէն կը դե-
կավարուին, մամուլին կը հետեւին, մա-
մուլը կարծեն:

Վերոյիշեալ մտքերը որքան ալ որ
ճիշտ նկատուին, այսու հանդերձ կարե-
լի է պատասխանատուութեան որոշ սահ-
մաններ գծել:

Որոշ հոսանքի մը պատկանող թերթ
մը, իր ճակտին փակցուցած ըլլալով
որոշ ցուցանակ մը, ընթերցողը առա-
ւել կ'ամ նուազ ճշմարտութեամբ կը
պարտաստէ արտայայտուելիք մտքերու
մտքին կազմուելիք գաղափարին:

Թերթ մը, երբ կուտակցութեան մը
կը պատկանի, կամ կրօնական հաստեա-
ծի մը, արդէն ան յայտարարած կըլլայ
թէ որոշ խողովակէ մը պիտի գիտէ խըն-
դիրը: Կապոյտ անոնցն աւելն բան որ-
պէս կապոյտ կը դիտուին: Այդօրինակ ալ
նոցէն յատկատեսութիւն անկալել բա-
ւական դժուար է: Շատ գծուար կը գրտ
նուրն անհատներ— որոնք հրատախ մեղ
կող անհատի մը չէ՞ղք դիրքը բռնեն,
հոսանքի մը պատկանելով հանդերձ: Ա-
հաթէ ինչու տարբեր հոսանքի պատկա-
նող մամուլներ այնքան ներհակ կը տես-
նեն սոյն խոյրը կամ ճշմարտութիւնը:
Մէկուն ճերմակը միւսին սեւ է յաճախ:
Կա ելի չէ պախարակել, քանզի օ-

ճերմակ այդ գեղարուեստը շինողները չի
վախցան զանոնք փոխ առնել: Բայց ա-
նոնք ստորկօրէն չէլն կրկներ, ինչ որ կար
անցեալին մէջ: Անոնք անցեալը կը վեր
ցնէին, որպէս զի վերստեղծէին նոր եւ
սքանչելի ձեւով:

«Այդ ճշմարտութեան և արեւել-
եան քանդակագործութեան մէջ կու-
տային իրեն անկէ նոր գեղեցիկ ներդա-
նակութիւն մը:

«Մենք կանգնած ենք մեղմեւ ա-
ռաջ քստնուող սերունդներու ուսերուն
վրայ, իսկ մեր ուսերուն վրայ ալ կանգ
նած պիտի ըլլան յաջորդ սերունդները»:

Օրինակ եկեղեցիին մէջ երգուած երգ մը
կամ արտասանուած խօսք մը կրօնասէ-
րէ մը լընայ գնահատանքի արժանանալ:
Իսկ անկրօնէ մը ծաղրուիլ եւ փոխա-
դարձաբար ինչպէս անցեալները ծա-
նոթ հաստատութեան մը եկեղեցիին
մէջ Ուղեւորները երգեն ու ծափահարու-
թիւնները կը քաւսուէին որոշ հոս-
անքի միմուտէն, մինչը սոյն ոչ միայն
երգեցողներու ալ զանոնք գնահատողներն
ալ դուրս հանուելու են հաստատութեան
ալ, եկեղեցիէն ալ, ինչնց տեղը, թափուել
ցոյց տալով՝ օրինակներ հազարաւորներ
են: Սակայն ինչո՞ք երբ անկախ յորջ-
որջուոյ թերթ մը կը պատկանի, բոլոր
րովին կը փոխի: Տակաւին ոչ բոլորովին
լուսաւորելով ամբողջը, որը թէ հոս-
անքներէ ներս և թէ դուրս կը դաժուի
ինքնաբերաբար չէ՞ղք ձայն լսել կը պատ
րաստուի Նրկու կողողներէ դուրս գրտ
նուող երբորք ձայն իրաւարարի զիրքը
կը բռնէ կենքի մէջ ընդհանարպէս:

Այս բնութեամբ, ուստի ծանր պա-
տասխանատուութիւն կը ծարանայ «Լիբա-
նան»-ի ուսերուն:

Ժողովուրդը կը հաւատայ ու կը յու-
սայ, պէտք չէ խախտի ու հրամայել:

Ժողովուրդականութիւն չ'անելու հա-
մար ընդարձակ ասպարէզ ունի Լիբա-
նան, եթէ գիտնայ ողջմտօրէն դիտել
հարցերը, եւ խղճմտօրէն կատարել քն-
նութիւնները, ինչպէս վաղէ և կողմնու-
նեցող անհատէ մը կամ թերթէ մը:

Անոր վրայ կը ծանրանայ, նախ՝
մէկ կողմէն պաշտպանել անգրական ազ-
գային բոլոր հաստատութիւններն ու
պաշտօնեաները, եթէ անարդարօրէն կը
քննադատուին ու կը դատապարտուին
և ընդհակառակը անարժանաբար գովողն
ու բարձրացուող պէտք է հասարակու-
թեան առջեւ դնել իր իսկական արժէքով:
Եկեղեցական, կրթական ու բարեգոր-
ծական բոլոր հաստատութիւններն ալ
իր կողմէն պէտք է դիտուին, ան ալ
միշտ և արդարօրէն: Գնահատել ու քնն-
նադատել առանց կանխակալ կարծիքի
և դրական փաստերու վրայ հիմնուելով,
ազգայնեցող ճշտութեան վստահելէ
ետք:

Երկրորդ՝ ձգտային, մասնաւոր կը-
րօնական սովորութիւններուն և հաւատ-
քին պահանջանք ըլլալու է: Մասնաւորա-
բար կրօնականը կ'ըսենք, որուն այն-
քան բան կը պարտի լեզուն ու կեան-
քը, եւ որը այնքան անփոփօրէն յար-
ձակուած կ'ընթերցուի այս օրերը: Քրի-
ստոնեական կրօնը պա ցայնիպէ-հըն-
ցի, սակայն սխալողները ուղղելու պարտ-
քը ունինք ամենքս ալ: Պէտք է «Լիբա-
նան» կանգնի ազգային այս խոյրը հաս-
տատութեան կողքին ու ներքին զաղափա-
րախօսներու ցոյց տալ իրենց արժէքը:
Եկեղեցական անարժան հովիւր խարա-
զանուելու է հաւասարապէս ինչպէս
այն քաղաքացին, որ առանց հաւատքի
նշույլ մը ունենալու եկեղեցական այս
կամ այն գործին միջամտել ըլլալով
պատճէյի մը տօն կ'անցնի ու կը հար-
ուածէ նոյն եկեղեցին: Անկրօնը իր առ-
պարէզը զրկելու է: Եկեղեցին հաւա-
տացեալին թողելով վերջապէս խարա-
զանով իմացնելու է, բոլոր կոչակար-
ներու իրենց զիրքը, որոնք յանգցուն-
թիւնը կ'ունենան Աստուած քննադա-
տելու ելլել, Քրիստոսը սուտ հանել:
Գիտնալով հանդերձ, որ յաւիտեական
ճշմարտութեան քով, Ներքին խոյրին
հետ հաւատարմիքը բռնելէ մաղաչափ
անգամ բարձրացած չենք: վկայ բոլոր
գիտունները, որոնք կ'ըսեն, «Միայն մէկ
բան գիտեմ, այն, թէ ոչինչ չեմ գիտեր»
Երբորք մեր հայրենիքը որպիսի
պետական գործիչներով ալ որ կառա-
վարուի պարտի, Լիբանանի գուրգու-
րածի առաքական գաղտնի: Ուրախ եւ
յայտնելու, թէ այս մէկը որոշ չափով
կատարուելու ջանք խնայուած չէ:

Ասկէ զատ քննադատութիւնը՝ հայ-
հոյիլ իսկ գնահատելու տատաւածացնել
նշանակելու չէ: Ամենը զողովուրդի
բարձրագոյն ճանին համար և ոչինչ այս
ու այն անհատին անուանարկութեան
համար:

Ասկէն վերջ մեղ կը մնայ մաղ-
թել յաջողութիւն և աւելի տարիներ:

Եւայ:

Ինչ ընել որպէսզի հայ մա-
մուլը իր բարոյական մակարդա-
կէն չ'եղի ու կասարեալ սէրը
դառնայ Ս. Մանակ-Մետապներու
մեզի աւանդ բաղոցած գրական
սրբազնագոյն հարսնութեանց, ո-
րուն կը պատկերէ մեր գոյութիւնը
զուրեմ ի վեր: Լեւոյ գայն:

Արարտի ստորագր. փառա-
յեղօրէն իր կացութեան իսկա-
կանական սէրը հանգիստացող ներ-
կայ մեր անկախութիւնը, պարզա-
պէս հայ գրականութեան հոգի
սուղ հայ հաղորդի լեզուին առ-
դիւնէն է: Մեր ցեղը, իրաւ ու եր-
կու բանով միայն կրնայ պարծիլ
և Լեզու եւ ընդունակութիւն: Այս
երկու գոգսիկ կացութեան սէ-
րը եղող ազգեր՝ դժուար քէ շու-
սով կորսուին ու պատմութեան
մէջ յալիսեմակութեամբ յիշու-
նեցնենք արժանի էջեր չի թողու-
նելու քննութեան, կը հպարտանայ
եւ այս իսկ պատմաւոր անկալայ
ապրելու իրաւունքը ձեռք ձգած
ըլլալով գոյութիւնը պահելու չափ
յանդուգն կը հանդիսանայ:

Հայ ազգը, բաղդասմամբ ու-
րիւ ազգերու, նուազ յասկութիւն-
ներով չէ օժտուած. ասիկա պար-
զապէս անուանալի բարեբախ-
սութիւն մէ:

Ուրեմն, Հայ Մամուլը քիչ
բուն չէ որ կը պարտի իր պա-
տիւր գրելու Հնարիչներուն, եւ, որ
ստիճան անհեղին յանցանք կամ
պարտաւորութիւն մ'եղած պիտի
ըլլար երբ չ'արագ գործածէինք
Ս. Մանակ — Մետապներու Ազ-
գին պարզեւած քանկագին հա-
ւերը, որով կը հրեւիք ու կը
պարծիք այսօր: Հայ Մամուլը
ստաւակ հաստատութիւն մը չէ: ա-
նոր հանգէպ մասնաւոր համա-
կրութիւն եւ պատմութեան ցոյց
սալա են, եթէ երբէք չենք ուզեր
մեր գոյութիւն անիւր փոքել:

Հայ մամուլի մասին երկա-
րօրէն գրուածներն ընելը գուրդ
սեղը ժամանակ վատնել չի պիտի
նշանակէ:

Լեզու եւ ընդունակութիւն,
բաւական մեծ արժէք կը ներկա-
յացնեն Հայ իրականութեան մէջ
արդէն գոյութիւն ունեցող շատ
մը յասկութիւններու կարգին:

Մասնաւոր ու շաղկապիւն ըն-
ծայել Հայ Մամուլի պէս հաւառու
հաստատութեան մը:

Անմահունի

ԳՈՂՏՐԻԿ ԱՊՐՈՒՄՆԵՐ

Գաբնանամուտի ջինջ օրերէն
մին էր. Բնութիւնը, պերճաւոր
իր աշխարհն էրբութիւններով Տո-
գիպարար շունչ մը կը սփռէր ամէն
կողմ: Դասեր ու տաճանակիր դպրո-
ցայան քննութեան մը բոլոր յա-
ջողութիւնները ապահովել վերջ,
մտնել բնութեան ծոցը, ուր անմե-
ղութիւնն ու պարտաւորութիւնը հոծ կա-
նանչութիւններու հոգեբով վէտի-
տումներու մէջ քնքշուէին կ'ալեւը-
րին, ըմբռնուէին անոր գողորդի յոյ-
ները իսկապէս ամենամաքուր:

ամենամեծ հրճուածքներէն է ընտ-
պաշտ անձի մը համար :

Ի իրանան, բնական գեղեցկութիւն-
ներու այդ անոց իտ երկրորդ, իր բո-
վանդակ շէնքութեամբ կը տարածուի
իմ առջեւ . միւրեւնում թաւուտի
մը խորը, ուռճացած Պարմանայի
սարերու գիրկին մէջ, տկամայ կը
տարաւիմ, կը վերանամ երկրի ամե-
նայատակ ուրաններուն մէջ . անորջ-
ներս օրտէա թեշեյունէ վրայ կ'ընկնին
մեղմօրէն դայլալիւն : Վերջ առջի
մեկնույ շողերը հոգեւարքի իրենց
հանգէսները կ'արձագանգեն իմ շուր-
ջս , հպարտօրէն բազմած ապառաժ-
ներու խոնաւ ճակատներէն . հորիզո-
նին վրայ ժանկադարձ երկրներու
հրաշէի փշկումները, հրաժեշտի ի-
րենց օղջոյնները զրկելով ինձ . կը լայ-
նան, կը կոտորին, կը բորբոքին, աւ ի-
րենց անհասարկ պայքարին մէջ
խիղախութենէ դիմադրաւոր անվեհեր
մարտիկի մը անակաւն կեցածքը
բռնելէ վերջ աւելի մեծ ուժի մը չը
գիմանալով կարծես կը դալկանան ,
կը խորասուզուին անհուն թեան
ծոցը . . . :

Նոյնը կ'ուսեցնէ իր քիչքուշ կոծ-
քը . թեթեւ շնչառութիւն մը կ'ա-
լեծիկ իր ասիւնդ ալեւանները, որոնք
կերթան մեծաւթալի տխուր
երգերը քնարելու շրջակայ խլ-
եակներու վրայ :

..

Տխուր ու մտածկոյտ ետ ալ հը-
րաշէի երկրներու հետ կը թաղուիմ .
երազներու օվկիանոսն մէջ . շուրջս
բնութիւնը գեոտաի կոյսի մը նման
անմեղքէն կը ցուցադրէ, հաշար նա
զանքով, իր զգլխի պերճանքները .
ես ալ ծովի շէկ փրփուրներուն հետ
կը փշուրիմ թախիծի ուրաններուն
մէջ . այս միւրեւնի պտհուն միտքս
կը տառապի, խորհուրդներու ամե-
նամեծ ուժը . խնդրներու ամենակնճ-
ւոտովը . իզուր կը ջանամ խուսափել
այս ճնշող մտածումներէն . ինչ
կը աքնիմ համաձայնութեան եզր
մը գանել, շիջող երկրներու եւ իմ
հիւժող երազներու մէջ : Հանկարծ
կազդուրիչ զովութիւն մը, փրթած
սարերու կուրծքէն, պահ մը կը
բարեխառնէ շողը դալուկ ճակատիս .
կը գորշանայ հոյիզները, կը մթադ-
նի սէզ դազութեանը համաճեմ բար-
տիներու : Ար դադրեցնեմ ընթեր-
ցումս թերթերու, որոնք կանան-
չութեան վրայ սիրուն զանապաստ-
թիւն կը բերեն փոխփոխութեան սի-
րող հայեացքներուս :

..

Ըստ, մութին հետ առանձին
եմ, ստուերները կը լողան լոռ-
թեան մէջ ու կը կառուկեն իմ խա-
թուիկ երազներու հետ . թախիծը
կը համակէ էութիւնս եւ վերջա-
լոյսի երկրներու անհասարկ պայ-
քարին բովանդակ սարսափները կը
պարուրին անուշներու հեքոտ բե-
կորները, կը զգամ թէ վիհ մը կը

բացուի մէջս եւ որուն ամենակուր
բախին մէջ կը կլանուին պաշտոմ-
ներու ամենազորեկը . . .

Նոյնի ցուրտով բնականորեն
ուղեղս կը սարսափի սիրտիս ըմբոս
բարախումներէն . ջախջախում գան
կերու բլուրները կը դիչ . ինչ առջեւ
ու հոգիս այդ թանկարէն կուտ-
կումներու առջեւ ծնկ ուղք, զերթքըմ
ազնաւի մը մոգական, երկիւղածօրէն
նոր եւ խիղախ պայքարներու շի-
փորները կը հնչեցնէ, հրաշէի երկի
ներու կուռ շողերը կը հրահրեն յոյ-
սի ազատ կանթեղները, ու ես այդ
մթառութիւն աղջամուղջի մէջէն
վազուայ լուսաշող ուկննս փոռ . ար-
շալոյսներու երջանկաբեր ալեւու-
ները կ'ունկնդրեմ . . .

..

Արքան սիրուն է իրանան իր այ-
գողարիկ ապրումներով . նոր հայրե-
նիքը ստորաշայ գաղութին որքան
հաւատարմօրէն կ'ուրուագծէ նա հայ
տառապանքի, անհասարկ պայքար-
ներու քստմեղքուցիչ տեսարանները, ի-
րաւական նոր մարդին մէջ, օրա-
դատախոսութեան խաղաղ ապար-
կեցներ լայնօրէն կը բացուին եւ ուր
զեղեցիկը կը ծախսէ խօսաթուիչ եւ
ուր օղտախար կը հետապնդուի յա-
մառօրէն մեղ կը մնայ մերկանալ
անցեալի տխուր եւ նուազ պատա-
րիւր արարքներէն, հեռանալ եսա-
մուրթեան քայքայիչ կիրքերէն,
ու լծուիլ շինարար աշխատանքի,
ստեղծագործութեան ունշանարանէ
զեղեցկապաշտ իտէալները :

Այս մտածումներուս մէջ թաղ-
ուած, երբ կը բաղդատեմ երկրնե-
րու անհասարկ պայքարը, անոնց
յամառ ոգորումները, մեր տառա-
պանք կեանքին, այս նոր վաշա-
ձեւերուն հետ զաղափարներու յաղ-
թանալը կը քանդակուի մէջս : Գիտեմ
թէ վաղուան նոր ու աւելի սեղուն-
քը հրաշէի յոյշերու փրփուրներէն
գոտեպնդ աւելի խիղախ պայքար-
ներ պիտի կերտէ, ու աւելի խս-
ղալ ապրածներ պիտի վայելցնէ :

Աւեր կը խորհիմ թէ, Լիբա-
նան թերթը, մէկ տարուայ իր
լուրջ ու յաճա աշխատանքովը,
կարեւոր բաժնն մը ունեցած է ու
պիտի ունենայ այս դարթմանքի մէջ,
ուր աշիւ բնատաճիկ անդուծիւն
ներու ինքնաբերական շարժումը պիտի
բարձրաւճիւն, ու խարխիւր պիտի
հանդիսանան ահէն ձեռնարկի, յարա-
զանքի բաժնն կ'աւելնայ ու յարգան-
քի նոր փշկումներ կը պարուրեն
էութիւնս : Այն ատեն անհասարկ
պայքարը վերջալոյսի շողերուն,
խորհրդաւոր ստուերները փշուրած
ուղեղներու անդուազ հեքերը յոյսի
կատրուած կանթեղներու, բաւորը, բո-
լորը, հրճուածքի ու խրախճանու-
թեան նորանոր պարերէն պիտի
խմբերգեն ի տես մեր համագոր-
ծակցութեան ու յառաջգիմութեան :

Մ. Սիմոն Տաքէսեան

ՕՐԼ ՆՈՒԹԻՒՆ ՍԱՅՐԵՆԻ

Մայր, որ ինձի կեանք աւելի,
Ձիւ եւ կարող մայրենի
հանգիս, դիտուցի
Քու լեզուիդ հազարով հարազատ
էութիւնս լեզուիդ,
Քու գորովի խնկումներուդ
Հազարով մայրաձիւր
Նկարագիր քոնքիդ,
Եւ անհասարկ եւ սեփական հոգեւոր
Մաշեցար ապրեցուցիդ,
Միմչեւ որ պարմանի
Կայսառ հասակին հասցուցիդ :

Մայր խելամուտ մայր Լայ,
Ապրա ամեն է անհասարկ,
Բայց առաջ եւ հոգաւորեան կարեկիր
Կզգամ թէ իմ ջանքերս պիտի մեծան
սպարդիւն,
Ձե՛ որ միայն դուն կամեմ
Իմ վիշտաւ առօրեայ,
Ու դողողուն մահերուդ գորովալի հայրում
ձախիս իրիցի կը արեմ,
Եւ յայտալով թէ անպարտ
Մնալու չեմ իմ մեղայքս ու ցանքս,
Քու մայրական վեմ շունչովդ զիւ կ'օրհնեմ :

Եւ երբ Թե մը մայր Սիրաուն,
Այս աշխարհն այլեւս հեռանա դուն
Քեզ հետ դարձեալ կը փափաքեմ ապրիլ եւ
Եւ իմ օրս մէջ ունենալ
Մայրախնամ ոգիդ արթուն,
Միմչեւ օրը խաւարի,
Երբ կեանքի լոյսը կը մարի,
Եւ ես անգոր եւ ցաւազից
Կիցմա՛ փափեմ իմ աշխարհ անարի :

Մայր յեւ անա ճոյն պահուն
Քու օրհնութեանդ մաղաքներին
Շնորհովդ կը գործաւոր իմ հոգին
Հանգիս կը գտնուան .

Վ. Մ. Խաչիկեան

ԿԱՐՕՏ

Ա. ին

Այս իրիկուն նորէն քախծաւ
է հոգիս՝ երգս ալ հեծեման վր
միայն .

Կերգեմ . . Եւրունակ եւ ար-
ցունի շրթերն են որ կ'սկսեն
այսերս նիհար .

Այս իրիկուն, իմ վեցիս մէջ
կաթեցան շրթերն իմ կարօթս,
ինչպէս տգոյն մեխակներ ծովուն
մէջ փաթուկոս . . . :

Այս իրիկուն իմ հեծեման-
ներս թեւ առին երգիս մէջ իտուր,
ու թո՛ւն հեռուն . . անհունը
: . . անձայր . . . ինչպէս մեղմե-
լու գալուց խեղճ թռչուններ հովե-
րուն մէջ փաթուկոս . . .

Այս իրիկուն նորէն երգիս
մէջ հեծող, զգուցի կարօթդ քաղ-
ցր, եւ ուղեցի ըլլալ փունջ մը
դեռափրփր հանգչելու կրօնիդ .
Այս իրիկուն նորէն խունկի
մուկին մէջ կապոյտ, տեսայ ալեւ-
րդ մարմնուն, հաւաքող չինուր, օ-
րոնք կ'իւնկն սուին ինձ, թոյլ՝ քո-
ուին հոգիի . . . :

Իմ Սիրունիս . . . Բեգի՛ այս
երգս հեծող : . . այս հոգիս երա-
զուն . . . :

Պէյրուի 14 - Ապրիլ

1925

Ե. Քէրեմեան

ՔԱՂԱՔԱԿԱՆ ԼՈՒՐԵՐ

ԹՐԹՕ—ՍՈՒՐԻԱԿԱՆ ՍԱՀՄԱՆԱ
ԳԼՈՒԽԸ

ՍՈՒՐԻԱԿԱՆ ԳԻՒԼԵՐՈՒ ԹՈՒՐԻԿԻ
ՈՅ ՅԱՆՁՆԵԼՈՒ ԶՐՈՅՑԸ ԿԸ ՇԵՐՔ
ՈՒՒ

Մամուլի դիւանը հրատարա-
կութեան համար մեղ զրկած է հե-
տեւեալ հաղորդագրութիւնը .-

Եւրոպայի եւ քաղաքային
կերպով հերքելու Սուրիական գիւ-
ղերու թուրքիոյ յանձնումով թուր-
քո-Սուրիական և Եւրոպական վը-
րայ փոփոխութեան մը մասին տա-
րաձայնութեան գործընթացը :

ԱՊՍԱՄԲԱԿԱՆ ՇԱՐԺՈՒՄ ԿԻ
ԼԻԿՈՅ ՄԵՋ

Եթէնքի թերթերը արձագանգը կը-
րըւան ապստամբական նոր շարժ-
ման մը, որը ծայր տուած է Կի-
լիկոյ մէջ : Ինչ որքան ստոյգ է
այս տեղեկութիւնը տակաւին չէ ճշ-
տուած : Այս մասին Լիւիլիիի եւ
Պոլսոյ կառավարական շրջանակե-
րը խիստ զաղտնապահութիւն ցոյց
կուտան :

ՍԱՍՈՒՆԻ ԱՐԱՔԻՆԸ ԶԻՋԵՐԻ
ՆԻ ԳԼՈՒԽԸ

Աստուծոյն կողմէ Զիշե-
րինի նուիրուած է Մուշի արաբիին
մը հիւանդութեան Սասունցի կիներու
կողմէ :

Չտեսնուած խանդավառութիւն
յառաջ եկած է, երբ Զիշերին գը-
լուիւր դրած է արաբիներ եւ այդ
վիճակով մնացած է ահիշեւ ժողո-
վին վերջը :

Սուր. Մամուլ
ՔԻԻՐՏԵՐԻ ԿՈՐՈՒՍՏԵՆԸ

Ինչպիսիք .- Բացի վերջին բնդ-
հանրումներէն ըմբոստները 6,000
հոգիի չափ ապանեալ ունեցած են,
չստ յոռաւոր է որ ըմբոստներուն ա-
մենէն կ'օրհնուր կեղծութիւնը Կիւնքը
գրաւոր իտյս օրերս :

ՀԱՅԱՍՏԱՆԻ ՆՈՐ ԻՄԱԶԼԻԺԸ

Մարտ 16 ին ընտրուած է Հա-
յաստանի նոր կառավարութիւնը Պ .
Սարգիսեանի (Լուկաչին) ի նա-
խագահութեան ներքեւ :

ԲԵՆԼԵՂԵՐԻ ԳԱԶԼԻԺԸ ԿԱԶ
ՄՈՒՍԾ

Բարիչ - Բենլիգէի դահլիճին
կազմը վերջնականապէս աւարդա-
ցած է հետեւեալ կերպով .

Աշխատողութեան շրջաններուն նա-
խարարութեան պաշտօնը փոխանցը-
ուած է պետական Բ. քաղաքապետ-
ութեան որուն նախաձեռնութեամբ Պ. Բիւրի
Պ. Օսոյլա պատ. նախարարութեան
Բ. քաղաքապետ, Պ. Վենադէ պատ.
նախարարութեան գոմիսէր .

Պ. Բենլիգէ պիտի խնդրէ նա-
եւ երեսի. ժողովէն որ ժողովի նա-
խագահութեան համար Բ. քաղաքա-
պետ անուանուի Ժորժ Պոնէն :

ՃՅՐՈՒՄ

Մեր նախորդ թիւով սխալ-
ժամը գրած էինք թէ մարդահա-
մարի գործողութեան արձանագրու-
թիւնները կը վերջանան Ապրիլի 20
ին, այս մասին մեզի տրուած տեղեկու-
թեանց համեմատ Ապրիլի 24 ընշա-
նակեալ է վերջնական թուականը :

ԳԵՐԱԳՈՅՆ ԽՈՐՀՈՒՐԴԸ

—Վ. Խոսեմ, բարեկամս, կը բացատրեմ անցեալ օր լուրջ ու սրտացաւ ազգային մը. Վեյրուժարեան հայութիւնը, կարգ մը սակարկութիւններէ վերջ, սկսած է մտնել վարչական լատափոյն ուղիի մը մէջ. հոգատար Վեյրուժեան անունը բարեկամս, անգամ մը ինքեան իշխանութեանց ցուցուցած բարեկամական մտահոգութիւնները մղիչ ուժ մը աւելով մեր կամայաւոր սակարկումը լատափոյնը դատապարտուած ըզգահաստատութիւններու, վերջապէս, մեզ կը տրամադրեն խորհուրդ եւ գործելու ազատ ասպարէզը:

— յետո՛յ.
— Վ. Խոսեմ, իրտական այս նոր մարզին մէջ. Վիլիկիոյ վեհ. Նաթողիկոսը, արդիւնով ստորագրած հետեւեալ խաւարային աշխատանքները, բարի մտադրութիւնը ունեցած է կազմակերպելու Սուրբիոյ եւ Վերանանի բոլոր հայ հաստատութիւնները: Կարուք եւ նախաձեռնողութեան գործող ոգիով մը որոշած է վերջ. աւել կամ քիչ լատափոյնութեանը համարում թանկ ու ինքնազուրկ գործունէութեանը:

— Ինչ. կ'ըսես. յետո՛յ.
— Գիտեմ. այս կարեւոր գործը տրանսֆորմելու պաշտօնը յանձնուած է վերագոյն խորհուրդի մը, բաղկացած 7 անձերէ, որոնք քիչ քանակութեամբ, համար, փորձառու ու ազգասիր տաճարներ են. նորեկները իրենց էջ ուրիշ անշնչան են. փառքի ետեւէն չափոյններ են. անձնուէր պարկեշտ, նուազ կուսակցութիւններ են. էկ խոսքով Վեյրուժի կարող եւ ժողովրդական գէմքերը պիտի բլրային եթէ բնութեան իր անոնց է մի քանիսն 90 եւ 103 քուէ շահիւր կանխապէս ծրարութեամբ չըլլար. եթէ երանումն ցանկի պատրաստութիւնը խմբայի մը չյանձնուէր, եթէ ժողովուրդի ներկայացուցիչներուն իրաւունք տրուէր իրենց տեսակէտները պարզելու եւ եղած ապօրինութեանց դէմ՝ բողոքելու:

— Վ. Խոսեմ, յետո՛յ.
— Վ. Խոսեմ. գերագոյն խորհուրդը մօտ օրէն պիտի հրապարակէ առժամեայ սահմանադրական օրինագիծ մը ապա հաշուետուութիւն պիտի պահանջէ բոլոր հայր. միութիւններէն, պիտի հետաքրքրուի անոնց ներքին կազմակերպչական գործերով, ելեւ մտադրով, պիտի մաքրագործուի մինչեւ հիմա կատարուած ինքնագործութիւններէն, ետեւումը կանգնած կ'ըլլան զոհ գացող կենսական խնդիրները:

— Կը յուսամ, յետո՛յ.
— Գիտեմ, մաքրագործումի ժամանակ փառաբանական ձեւակերպութիւններ լատափոյնը անտարբերութիւն ազգահաստատութիւններու տեսակէտը ամփոփող

փող սկզբունքներ միայն պիտի տիրապետեն, լոյսը պիտի յայտնէ խաւարին, անձնական արժանիքը փքուն ունեւորութիւններու, սեպը ատեն լատափոյնը ու համակարգչութիւնը չոր. նախաձեռնութեամբ ձեռնարկ:

— Այստեղից գործ, յետո՛յ.
— Վերջապէս, իրտական միութեան արժանիքները, անպատասխանատու գործունէութիւնը պիտի գործի տեսներ. գործելէ. կարող, գործունէութեան համար. հրապարակ պիտի իջնեն: Վերջին պիտի բարեկարգի Վարդգէսը պիտի բարեկարգին. Տէր Տօթիկեան համար. միութեան (ակաշմը խօսի Տնօրէնցու ձեռնարկի մը) ըզգահանելու պիտի հարստանան, տղաները պիտի զինական ըլլան. Բարհապարակութիւն, փորձագործ սիրտը նոր եւ լուսաւոր արշաւը մը պիտի գեղադարձէ տաւապանքի ու թշուառութեան ու ինքնազուրկութեան ինքնահաստատութեան ու անհամարաշխուժեան տաճարակիր բեռին տակ առ գոնեւ մեր գոյնը ձեռնարկը:

Յուսամ եւ սպասեմ
Չորիկ — Ե անթարգի

ԶԻՆԵՐԸ ՎԵՐԱՅԱՅԱՐԿԻՆ ՄԷՋ

Գերմանական հին պատմութեամբ
Երբ Քրիստոսի Հռոմայական պատկերները եկեղեցին պարտէր, այս հսկայ կոթողական եկեղեցին չորս պիտի գտանէր Սէնթ — Մարին իր մեծ աշտարակով, Սէնթ — Մարինը եօթանկիւն դասով, Սէնթ — Մարինը, Սէնթ քրիստոսը իրարու յաջորդաբար, ուրիշ ետք կը հասնէր Առաքելական եկեղեցին. ուր կը նշմարուին իր բնականական երեք աշտարակները: Իսկ հետոն փողոցի մը անկիւնը ալին՝ բարձր աստիճաններով պարզ տուն մը կը բարձրանայ, որ ձեր ուշադրութիւնը պիտի գրաւէ:

Այս պարզ տնակին ամենավերի յարկի վերջին պատուհաններուն մէկէն երկու ձիերու գլուխներ կերպարին դուրս, այս Բայի մօտին — Հոսիւնէ, տիկին Բայի մօտին տունը որ ժամատախտէն մեծնելէն ետք վերակենդանացած է, այս մասին հետեւեալը կը պատմուի:

Տասնը վեցերորդ դարու վերջերը Քրիստոսի ամենաբարեւաւոր ժամանակներէն միոյն, Թագաւորական քաղաքը կարեւոր կեդրոն մըն էր ունենալով 150 000 բնակչութիւն մը, վաճառականական կեդրոն մըն էր ուրիշ անթիւ բեռնատար նաւեր կերթեւեկէին եւ միջին դարու վաճառականութեանց գլխաւոր կեդրոնը դարձած էր. յանկարծ սոսկալի ժանտախտ մը ծայր տալ սկսաւ եւ քաղաքը սուգի ու անարեւելի մասնուեցաւ:

Ամէն օր հարիւրաւոր մարդիկ կը մեռնէին, եւ մահ տեղի կուենար հիւանդութեան վարակուելէ քանի մը ժամ ետք: Ժամատախտը իր սոսկալի ձիրաններով կը յարձակէր ամէն զայսակարգի վրայ, գործաւորները վրայ, որոնք նաւերէն աղանձներ պարպելու զբաղուած էին նաւահանգիստներուն մէջ, աղանձական քաղաքացիներու ապրանքներ էին, հարուստներու տուններէն ներս իր աւերները կը գործէր, ուրիշ մարդ ինքիցը չէր կրնար աղատել:

Սինթոս Աստու Քրիստոսի քաղաքապետը կարգէր իր միակ կնոջ « Բայի մօտին » հետ, տասներկու տաճարներու եկեղեցիներ մօտիկ իր այս տունին մէջ: Քաղաքապետը իր պատգամաւոր

Թեան գիտակից եւ հաւատարմ, չէր փախչէր այս վտանգաւոր կացութիւնէն, եւ Բայի մօտին, գեղեցիկ եւ սիրուն կիներ չէր ուզէր որ դուրս ելլէ իր ամուսինը: Ժամատախտը իր սաստկութիւնը կը կրկնապատկէ: Բնակիչները տուններէն դուրս չէին ելլեր, առողջողի մասնուած, փողոցներու մէջ մեռելաթաղներու ոտձայներէն եւ գերեզման անպարտք քարի հատորներէն կամ մեռնողներու վերջին հառաչանքներէն զատ ուրիշ ոչինչ կը լսուէր, իսկ եկեղեցիները կը փայլէին գիշերներու մեռելներու զլխուն վերեւ վառուած տոբակի լոյսերով:

Խնդհ տիկին Բայի մօտին տունն աշխարհ առողջ, իրիկունն գէմ զգաց ժամատախտի դող մը որ կը սառեցնէր սիրտը, եւ երկու ժամ ետքը պատանքի մը մէջ փաթեթուած եւ դադարէն մէջ տեղադրուած էր:

Քաղաքապետը անհետնով որ իր կիներ ալ զուր չնայ, սկսաւ մտադրել փետտել եւ գլուխը անդին զարնել. ամէն բան վերջացած էր... Գեղեցիկ էր նոյն իսկ մահուան մէջ ժամատախտի տեսակի աւերէն ետքնալ, իր խարտեւը հերքը զուրուս ոսկի պատմ. մը ձեւացուցած էին զլխուն շուրջ Բայի մօտին իր վերջին քունին մէջ էր իր ամուսինը զայն դարձարեց իր սրտիկի դարձեցով եւ ազամանդներով, կրեւականներով միասին փոխադրեցին Առաքելականներու եկեղեցին:

Քաղաքապետը վերադառնալով իր ցուրտ տունը, ուր կը տրեւր խորհրդաւոր լուծութիւն մը, նստաւ իր աթոռին վրայ անշարժ, աչքերը սեւեռուած ուրտասուելով յուսահատ եւ անսփոփ:

Մինչ անդին եկեղեցիներ Լուսարարը կամ մեռելաթաղներէն մին՝ նշմարելով մեռելալի վրէժն կախուած արժէքաւոր դարձերը, համարձակութիւնը ունեցաւ կէս գիշերին աննշմարելիս սահել մեռելաներու մասնաւոր սեփականներէն, եւ բանալով դաշաղը, իր բոստ խաչագողութեան ուղեղեղեղներէն չիտեմ, կ'ըսէին կարելի եղած չափով արագ մեռելալի միայն զանուած ազամանդները վերցնել — յանկարծ սոսկալի ճիւղ մը կարձակեց մեռելալը, վեր կ'ենալով իր դադարէն մէջ, մինչ անդին ձիերը կը խրընջային: Եւ զողը մեռած էր թէ մարած ինկած էր սպաքարերու վրայ:

Խնդհ կիներ այսպէս — հրաշքով արթնցած իր երկարատեւութեան կ'սկսէր փախչել զողողալով՝ պատանքին մէջ փաթեթուած:

Եկեղեցիներ բոլորովին մօտ ըլլալով իր տանը ան շատ տեղ չունէր երթալիք քայքայելէ գերեզմանատունէն անցնել, քանի մը վարկեան ետք արդեն տան գոտն առնէր. էր, եւ զանգակը կը հնչէ ցնէր անապարանք, սպասաւորները գիշերուան այդ պահուն լսելով դրան ձայնը կը բանան բայց ամիջապէս կը գոցեն զայն տեսնելով մեռելալը որ դրան առնէն էր:

Սպասաւորները չնչապաւ, կը վազեն իրենց տիրոջ սենեակը ընելով թէ « Տէր, տիկինը ուրուակուեցնէ որ դուռը կը ծեծէ » — դուռը խնդ էր կը պատասխանէ քաղաքապետը մի աւելցնէք իմ վշտերս, ձեր տիրուհին իր գերեզմանին մէջ է գործադրաբար, եւ կը կարծեմ թէ ան գերեզմանէն կ'ելլէ միայն այն ատեն, երբ ձիերս իրենց ախտէն երկրորդ յարկը կ'ընան բարձրանալ:

Սոյն վարկեանին, տան աստիճաններուն վրայէն կ'սկսէ լսուիլ սոսկալի ոտնաձայներ, Տիրոջ երկու ձիերը ախտին դուռը կ'ոտրելով քաղաքապետը գարձաբանի աստիճաններէն վեր կը մաքցնէին: Խախչալով եւ կը բարձրանան յարկէ յարկ առանց կ'անց առնելու եւ իրենց վաղը տեւեց մինչեւ երկրորդ յարկը ուրիշ սենեակէ մը ներս մտնելով գլուխները դուրս հանելով պատուհանէ մը սկսան խոխուշալ եւ անհանգիստ շարժումներ ընել, արթնցնելով բոլոր գրասիները:

Սինթոս Աստու խնդիւնը պէս ինչաւով զուր մէկ կ'ըլլէ քաղաքապետը

Ե... իրապէս ձիւտ էր... իր կիներէր դառն առջեւ լուսնի լուսին տակ դադարէր, ան ինկաւ իր ամուսնուն թեւերուն մէջ եւ երկուքն ալ միմիջարեւոյն մին ուրախութեան իսկ միւսը վախէր:

Պատմութիւնը կ'աւելցնէ թէ կիներ բոլորովին րժշկուած էր ժամատախտէն եւ այս ու կին երկար ժամանակ ապրեցան երջանիկ կեանք մը: Իսկ գալով գողին, քաղաքապետը առաւուն կանուխ դայն փնտրել տուաւ, եւ ինք իր ձեռքով ձերբակալեց զայն, ու անոր վրէժն փաթեթուելով ցոյցեց, « Եւ գող, քաջ գող, արտօնէ որ քեզ գրկեմ, ըսէ ինծի ինչ վարձատրութիւն կուզես որ քեզ տամ. քանի տոպրակ Քրիստոսի ոսկի ? »

Այս հրաշքին ի յիշատակ քաղաքապետը իր տանը պատուհանէն դուրս շինել տուաւ իր երկու ձիերուն գլուխները սքանչելի քանդակագործի մը քունք մինչեւ այսօր կը գիտեն պատուհանէն դուրս, բոլորովին բարձրէն տանիքին շատ մօտիկ:

Անաւարկ երկու ձիւ գլուխներու պատմութիւնը որովհէտ չորս զարեւէ ի վեր իր բաւարարական պատմութեան մը յիշատակները կը պահուին անապահաւ Բայի մօտին տան պատուհանին մէջ, գլուխները դուրս ցցած, եւ անհամար երեւոյթ մը առած:

Թարգ. Ե. Բեյիչեան]

Երգիծական բաժին
ԴՍՏԱՊԱՐԿԵԱԼԸ

— Դասարանը ձեզ կը դաստաւարէ հինգ տարի բանասիրական, որեւէ դիտողութիւն ունիք այս պատիժ գործադրութեան դէմ:

— Բաւական զուրկ է Տէր նախագահ իմ Բանասիրական համար, որ այսպէս այդ ժամանակամիջոցին մէջ պիտի գրկուի իր կաղանդի ներուէներէն:

ԴԵՂԱՆԱՏԸ ԵՒ ՀԱՆԵՐԸ

Լոնսոնքեան պատուաւոր բրժիկ մը իր գործակաւարներէն միոյն հետ կը դրկէ դեղահատի տուփ մը իր հիւանդներէն միոյն հետ եւ, նոյն մարդուն կը յանձնէ նաեւ սնունդ մը որ կը պարուակէ 6 հաւեր ողջ վիճակի մէջ, իր բարեկամներէ միոյն համար:

Դժբաղդաբար գործակաւարը սխալելով ան կը յանձնէ հաւեր պարուակող սնունդը հիւանդին, իսկ դեղահատի տուփը Տօթօրին բարեկամին:

Դուք իրեւալ հասկնալ դիւրաւ, առաջ եկած գաղմախը, երբ հիւանդը կ'ստանայ հաւերուն հետ նաեւ հետեւեալ դեղագիրը: « Երկու ժամը անգամ մը երկու հաս կըլլել »

ԸՆՏԱՆԻՔԻ ՏԵՐ ՄԱՅՐԵՐ

Չաւաններու տէր երկու մայրեր իրարու իրենց վեսերը կը պատմէին,

— Իմ գաւալս բոլոր գիւղերը անտառներու պատեալ, եւ բլրաւոր մէջ կ'անցնէ:

— Եւ իմ գաւալս ամբողջ գիւղերը կ'արբեցայ

— Ս, իմ տղա չի խմեր

— Ինչե՞ն գիտես

— Դիտե՛ք որքան ծաւալ կ'զգայ առտուները երբ կ'արբեցայ:

հաւաքեց՝ Հայր — Աւալ

Չէլոնի նախաձեռնող, — գրեց ողբացեալ վարդ Մեխակ, սանձալու համար դիմել Դ. Մինհան Ս. Նախաձեռնող: